

Feriejobb för ungdom – sommaren 2021

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Förord

Sveriges kommuner och Regioner följer årligen upp kommunernas och regionernas arbete med feriejobb. Verksamhetsåret 2021 var även detta år påverkat utifrån Covid-19, där många platser för feriejobb inom vård och omsorg samt förskola inte kunde användas på grund av smittorisk. Trots denna situation har kommuner och regioner lyckats rekvirera ett stort antal feriejobb för ungdomar sommaren 2021.

Årets enkät, som gått ut till samtliga kommuner och regioner, visar sammanfattningsvis ett fortsatt stort engagemang att ordna feriejobb för ungdomar. Enkäten har besvarats av 97¹ procent av kommunerna och av 95² procent av regionerna.

Sveriges Kommuner och Regioner riktar ett stort tack till alla kommuner och regioner som svarat på enkäten och bidragit till underlaget i denna rapport.

¹ Verksamhetsåret 2019 svarade 94 procent av kommunerna på enkäten och verksamhetsåret 2020 svarade 95 procent av kommunerna på enkäten

² Verksamhetsåret 2019 svarade 71 procent av regionerna på enkäten och verksamhetsåret 2020 svarade 81 procent av regionerna på enkäten.

Innehåll

Sammanfattning	5
Ökat antal i kommuner - minskning i regionerna	6
Flest ungdomar i åldern 16 – 18 år	7
Prioriterade grupper	9
Andra arbetsgivare än kommunen	10
Feriejobben har en strategisk betydelse	12
Handledarutbildning	13
Uppföljning	14
Finansiering av feriejobb	17
Sommarjobsatsningen	17
Jobb för unga	19
Fria kommentarer	21

Sammanfattning

Landets kommuner och regioner erbjöd sommaren 2021 cirka 72 200 ungdomar en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Totalt fick cirka 71 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun och cirka 1 200 ungdomar i en region.

Antalet ungdomar i feriejobb har ökat i jämfört med föregående år. Sommaren 2020 hade cirka 68 800 ungdomar feriearbete inom kommuner och regioner.

Enkäten har besvarats av 97³ procent av kommunerna och av 95⁴ procent av regionerna.

Feriejobben finansieras i huvudsak av kommuner och regioner. Lönekostnaden för feriejobbande ungdomar inom kommunerna uppgick sommaren 2021 till cirka 570 miljoner kronor. Till detta kommer kostnader för kommunanställd personal gällande arbetsinsatser innan, under och efter ungdomarnas tid i feriejobb.

Verksamhetsåret 2021 erbjöd Regeringen kommunerna att ta del av statsbidrag gällande att skapa arbete för ungdomar. 180 miljoner kronor avsattes till Sommarjobb-satsningen och 200 miljoner kronor till Jobb för unga. Sveriges Kommuner och Regioner har valt att följa upp även dessa satsningar genom denna enkät.

³ Verksamhetsåret 2019 svarade 94 procent av kommunerna på enkäten och verksamhetsåret 2020 svarade 95 procent av kommunerna på enkäten

⁴ Verksamhetsåret 2019 svarade 71 procent av regionerna på enkäten och verksamhetsåret 2020 svarade 81 procent av regionerna på enkäten.

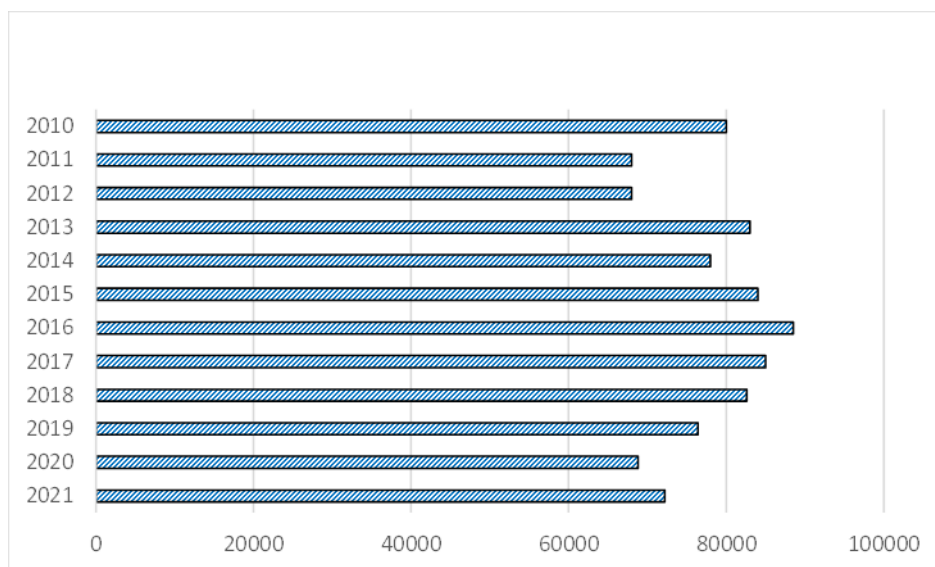
Ökat antal i kommuner - minskning i regionerna

Totalt anordnades cirka 72 200 feriearbeten i kommuner och regioner. Jämfört med 2020 har det totala antalet feriejobb ökat med cirka 3 400 platser där kommunerna redovisar cirka 4 000 fler unga anställda på ett feriejobb. Regionerna redovisar en minskning med cirka 600 unga anställda.

Minskningen av antalet platser inom regioner har till största del sin förklaring i att antalet möjliga arbetsuppgifter kraftigt begränsades utifrån läget med Covid-19. Enligt 11 § Arbetsmiljöverkets minderårigföreskrifter, AFS 2012:3 samt 2018:8 är det förbjudet för arbetsgivare och uppdragsgivare att låta minderåriga utföra arbeten som kan medföra risk för kontakt med smitta som tillhör riskklass 3.

Ökningen av antalet feriejobb inom kommunerna har till viss del sin förklaring i de satsningar på Sommarjobb och Jobb för ungdomar som Regeringen erbjöd kommunerna under verksamhetsåret. Kommunerna var dessutom inför 2021 förberedda att placeringar inom förskola och vård och omsorg inte var möjliga och har i tidigt stadiet anskaffat ersättningsplatser för dessa, vilket ökat antalet möjliga platser för feriejobb.

Diagram 1 Totalt antal feriejobb i kommuner och regioner

Cirka 128 600 ungdomar sökte feriejobb inom de kommuner som svarat på enkäten. Totalt fick 55 procent av alla som sökte feriejobb i kommuner en plats sommaren 2021⁵.

Inom regionerna erhöll 11 procent av de som sökte feriejobb en plats⁶. Intresset för feriejobb inom regionernas verksamheter är stort. Cirka 11 000 ungdomar sökte feriejobb inom de regioner som svarat på enkäten. Region Västra Götaland redovisar cirka 3 200 ungdomar som sökt feriejobb inför sommaren och Region Stockholm redovisar cirka 2 300 ungdomar.

Enkäten visar att könsfördelningen är relativt jämn i kommuner och regioner, där 51 procent av feriejobbarna i kommunerna är kvinnor. För regionerna är 57 procent kvinnor.

Flest ungdomar i åldern 16 – 18 år

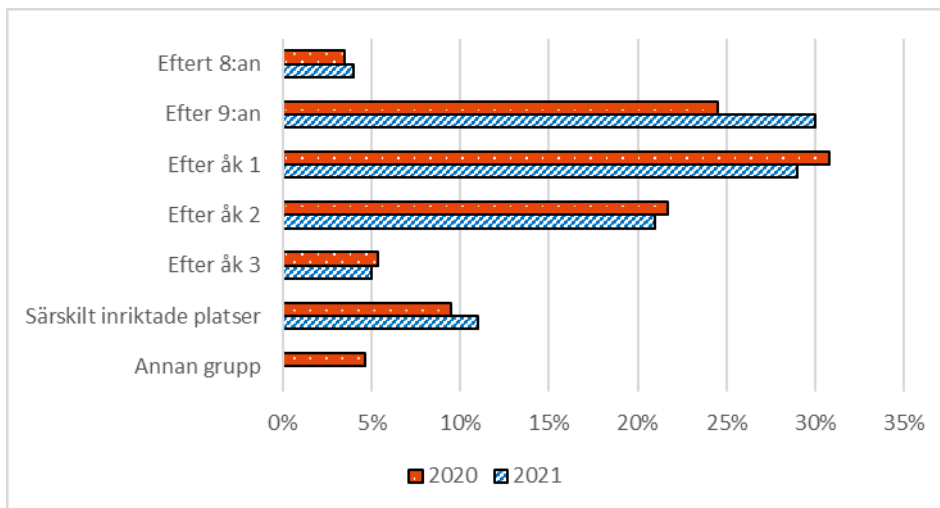
Bland kommuner är det vanligast att erbjuda feriejobb till ungdomar i åldern 16 – 18 år, dvs. de som avslutat årskurs nio i grundskolan eller har avslutat årskurs ett eller två på gymnasiet.

Ökningen av ungdomar som avslutat årskurs nio har delvis sin förklaring i satsningen från Regeringen gällande sommarjobb, där en prioriterad grupp var ungdomar inom Kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

⁵ Sommaren 2020 fick 41 procent av alla ungdomar som sökte inom kommunerna ett feriejobb

⁶ Sommaren 2019 fick 19 procent av alla ungdomar som sökte inom regionerna ett feriejobb

Diagram 2. Andel kommuner som anordnat feriejobb för följande årsgrupper. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. ⁷N=280

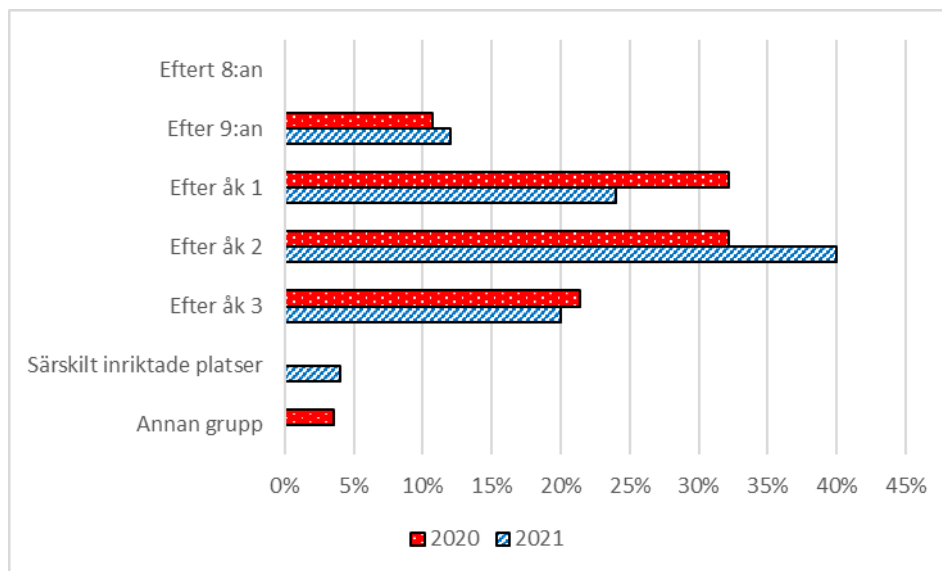

Inom regionerna är gruppen som avslutat årskurs två på gymnasiet den största gruppen som erhållit feriejobb. Flertalet regioner har inför sommaren 2021 ersatt vårdjobb med feriearbeten inom bland annat administration, fastighetsskötsel samt även haft ett samarbete med föreningar inom regionen.

Detta utifrån läget med Covid-19 och bestämmelser enligt arbetsmiljölagen gällande minderårigas möjligheter att arbeta inom yrken med smittorisk.

⁷ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 3. Andel regioner som anordnat feriejobb för följande årsgrupper. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. ⁸N=10

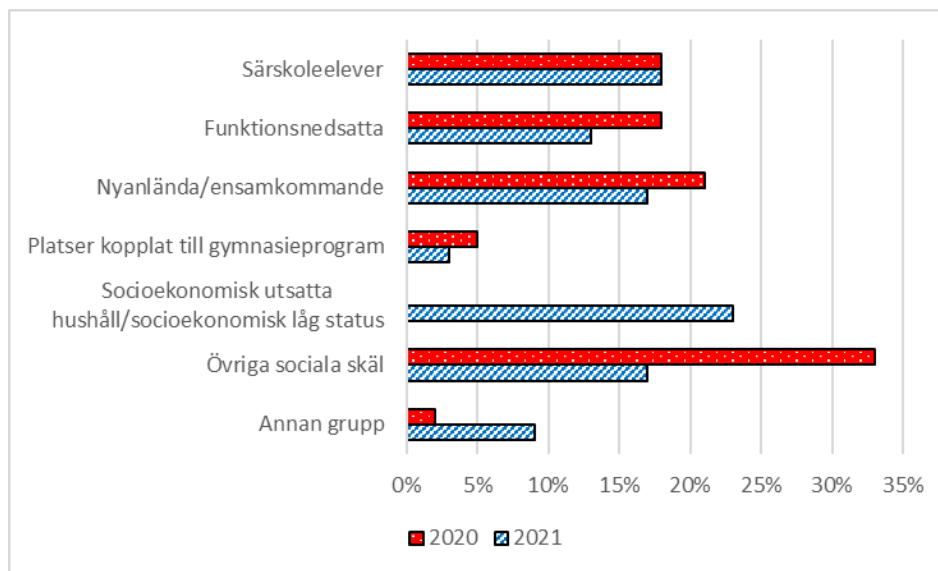
Prioriterade grupper

Resultatet gällande kommuner som har avsatt platser för grupper med särskilda behov har visat en del förändringar i jämförelse mellan åren. Platser kopplade till gymnasieprogram har minskat. Dessa platser har främst riktat sig till elever inom vårdutbildningar. Möjlighet till placering inom vården har detta år varit starkt begränsat utifrån Covid-19. Även antalet platser riktade till funktionsnedsatta samt nyanlända har minskat.

I och med Regeringens satsningar på Sommarjobb och Jobb för unga så innehåller rapporten detta år en ny kategori, ungdomar med ”socioekonomiskt utsatta hushåll/socioekonomiskt låg status”. Denna kategori var målgrupp som skulle prioriteras för att kommunerna skulle få ta del av statsbidraget. I denna grupp ingår med stor sannolikhet ungdomar som tidigare redovisats i gruppen övriga sociala skäl.

⁸ N=Antalet regioner som besvarat frågan

Diagram 4. Prioriterade grupper i kommunerna. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. ⁹N=99

Andra arbetsgivare än kommunen

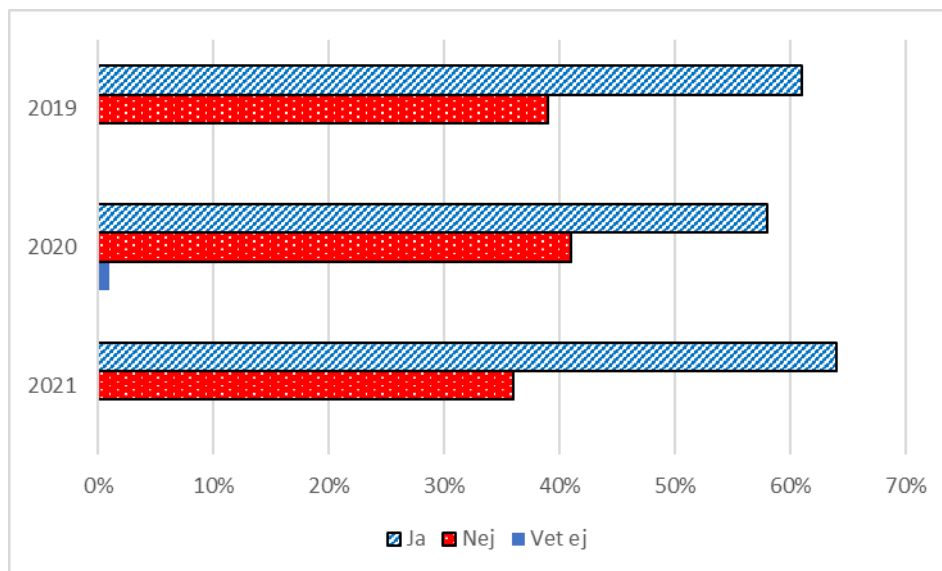
Många kommuner arbetar med andra lokala aktörer för att kunna erbjuda unga olika sorters feriearbeten. 278 av landets kommuner har svarat på denna fråga. 178 kommuner, vilket motsvarar 64 procent av de kommuner som svarat på frågan, förmedlar platser utanför den egna verksamheten. Det är sex procent fler jämfört med föregående år. Dock går det inte i enkätsvaren att utläsa fördelningen mellan platser inom privata näringslivet, ideella föreningar eller annan extern arbetsgivare. Vid muntlig kommunikation med ett antal kommuner framgår det att samverkan med ideella föreningar verkar vara vanligare förekommande än med annan extern arbetsgivare.

Antalet placerade feriearbetare hos annan arbetsgivare än kommunen uppgick 2021 till cirka 18 700, vilket är en ökning med cirka 900 ungdomar jämfört med föregående år.

Under 2021 har även olika projekt använts för att sysselsätta ungdomar i feriejobb. Sommarentreprenörer är en verksamhet som förekommer hos ett antal kommuner i landet.

⁹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan.

Diagram 5. Andel kommuner som svarat om de anordnat feriejobb utanför kommunal verksamhet. ¹⁰N=278

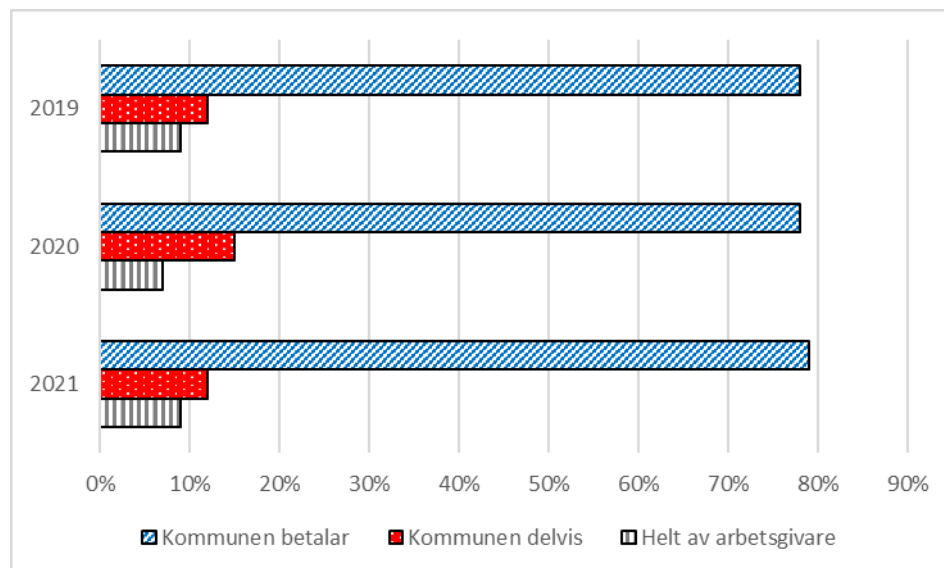

141 kommuner, vilket motsvarar 79 procent av de kommuner som besvarat frågan om placering utanför egen kommunal verksamhet med svarsalternativ ja uppger att kommunen helt står för lönekostnaden. Andelen som uppger att lönekostnaden helt betalas av arbetsgivaren är nio procent, en ökning med två procent jämfört med år 2020.

¹⁰ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 6. Vem betalar lön för feriejobb förmedlade utanför kommunal verksamhet

¹¹N=176

Feriejobben har en strategisk betydelse

I SKR:s enkät uppger 68 procent av de svarande kommunerna och 100 procent av svarande regioner som anordnat feriejobb att de har en strategi gällande feriejobben. 14 procent av de kommuner som svarat har uppgett att man inte vet om feriearbeten har en uttalad strategisk betydelse.

Regionerna anger att feriearbeten är en del av regionernas långsiktiga satsningar för att attrahera till utbildningar och yrken inom hälso- och sjukvård samt att se regionerna som framtida attraktiva och hållbara arbetsgivare.

Kommunerna anger att syftet är att marknadsföra kommunen som arbetsgivare och presentera de yrken som finns idag inom de kommunala verksamheterna.

Frågan gav möjlighet att ge en kort beskrivning av strategin. Nedan följer ett urval av det som angavs.

¹¹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

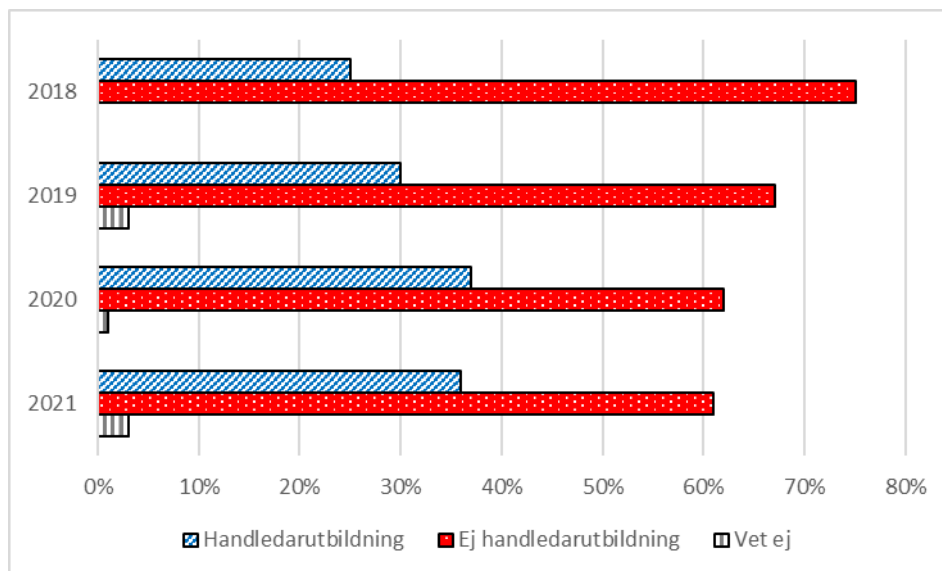
- ”Feriejobben ska uppmuntra delaktighet, engagemang och samhällsansvar samt ge kommunen möjlighet att visa upp sig som en attraktiv arbetsgivare och förbättra en framtida kompetensförsörjning.”
- ”Ett sätt att marknadsföra våra tjänster och visa vad som finns för uppdrag i kommunen. I de som ansöker tittar vi också om det finns de som kan vara aktuella för ordinarie sommarjobb samt kontaktar dem. Vi jobbar tillsammans med vår bemanningsenhet för att fånga upp dessa.”
- ”Feriearbetande skolungdomar kan vara våra framtida medarbetare och är därmed en väldigt viktig del i den framtida kompetensförsörjningen. Därmed är det viktigt att ungdomarna får en bra och rättvis bild av våra verksamheter och vad arbetet faktiskt kräver.”
- ”Vi ger ungdomarna en möjlighet att få komma ut och se hur det är i arbetslivet. Många av dessa ungdomar har dessa feriejobb som ett första arbete och får en möjlighet att se om det är något de skulle vilja utbilda sig i inom en framtid och på så sätt öka den framtida kompetensförsörjningen.”
- ”Är en del av Arbetslivsförvaltningens arbete med att bredda rekryteringen till kommunens förvaltningar och bolag genom fler vägar in även för de grupper som står utanför eller längre från arbetsmarknaden. Många ferieungdomar får ett "vanligt" sommarjobb på den förvaltning som de varit feriearbetare inom och en del väljer att utbilda sig inom det yrkesområdet.”
- ”En del av regionens långsiktiga satsning för att attrahera till utbildningar och yrken inom hälso- och sjukvården samt till Regionen som en framtida attraktiv och hållbar arbetsgivare.”

Handledarutbildning

En viktig del i mottagandet av feriejobbare är att ge bra handledning under tiden i feriejobb, vilket många berörda fackliga organisationer ser som en förutsättning för godkännande av arbetsuppgifter och arbetsplatser.

På frågan om kommunen anordnar särskild handledarutbildning med inriktning att ta emot ungdomar på feriejobb svarar 36 procent av de kommuner som svarat på frågan att man anordnar handledarutbildning inför feriejobb, vilket är en minskning jämfört med föregående år med en procent. 61 procent svarar nej på frågan och tre procent svarar att de inte vet.

Diagram 7. Handledarutbildning inför feriejobb – kommuner ¹²N=278

Endast 10 regioner har besvarat frågan om handledarutbildning. Av dessa har 50% svarat att de anordnar någon form av handledarutbildning och 50% att de inte genomför utbildning av handledare innan feriejobb.

Uppföljning

En viktig del i kvalitetsarbetet är uppföljning av tid i feriejobb. 69 procent av kommunerna anger att de genomför uppföljning, vilket är lika andel jämfört med föregående år.

90 procent av de regioner som svarat anger att man följer upp tiden i feriejobb vilket är en ökning med 15 procent jämfört med föregående år.

¹² N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 8. Uppföljning kommuner ¹³N=278

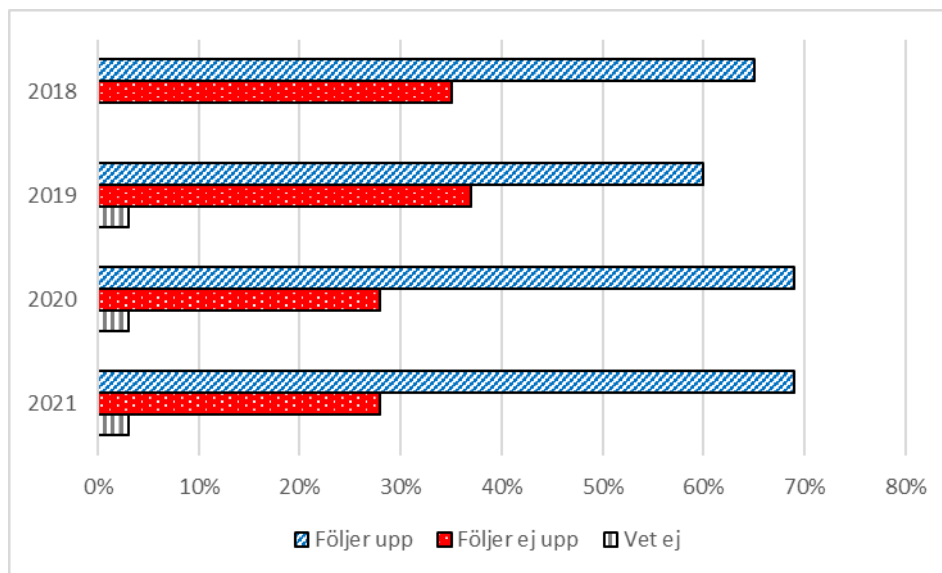
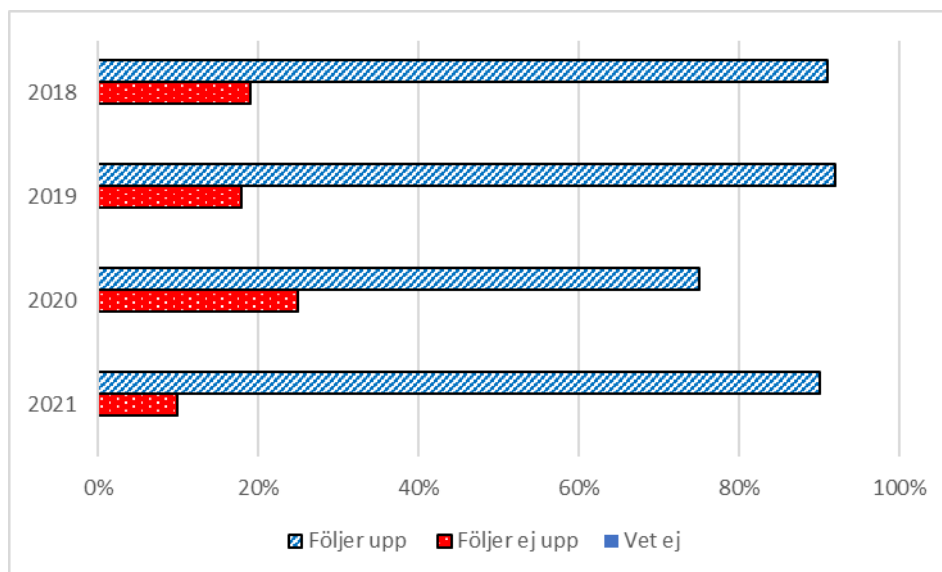

Diagram 9. Uppföljning regioner ¹⁴N=10

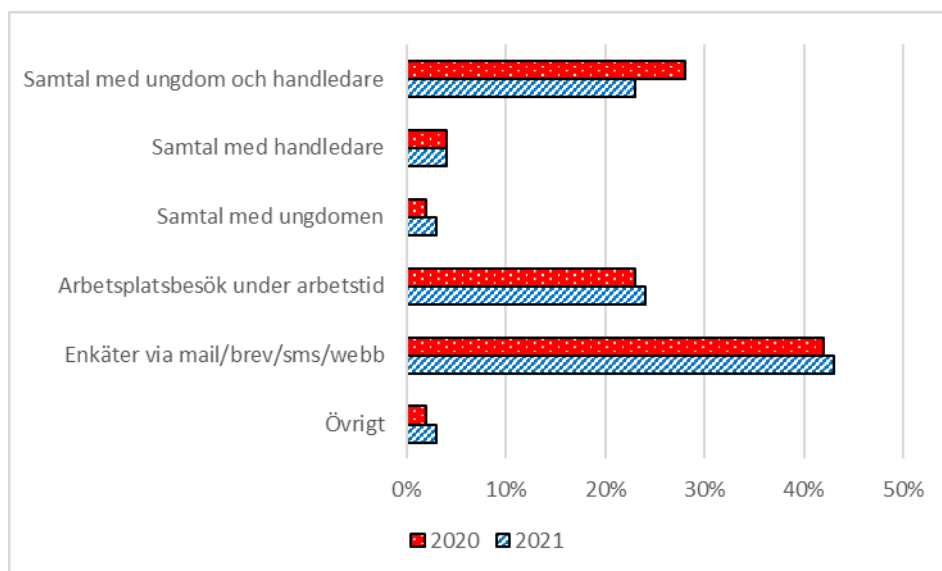
Frågan om vilken typ av uppföljning som utfördes kunde ha flera olika svarsalternativ. Den vanligaste formen för kommuner var enkät till ungdomarna. 43 procent av uppföljningarna i kommunerna skedde på det sättet.

¹³ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

¹⁴ N=Antalet regioner som besvarat frågan

Näst vanligast var samtal tillsammans med ungdomar och handledare samt arbetsplatsbesök under arbetstiden, vilket i bägge fallen skedde i 23 procent av uppföljningarna.

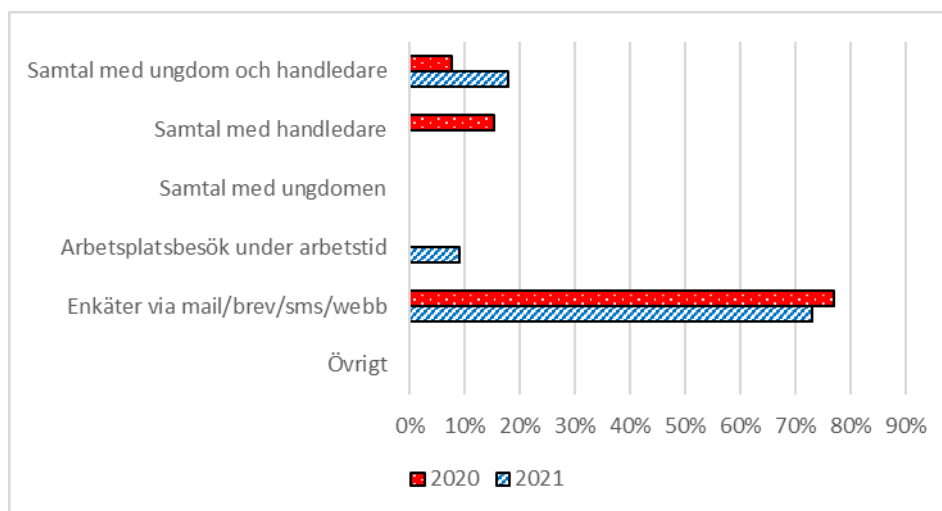
Diagram 10. Typ av uppföljning kommuner ¹⁵N=278

För regionerna var den vanligaste formen av uppföljning enkät till ungdomarna, vilket skedde i 73 procent av uppföljningarna.

¹⁵ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 11. Typ av uppföljning regioner ¹⁶N=11

Finansiering av feriejobb

Feriejobben finansieras i huvudsak av kommuner och regioner. Lönekostnaden för feriejobbande ungdomar inom kommunerna uppgick sommaren 2021 till cirka 570 miljoner kronor¹⁷. Till detta kommer kostnader för kommunanställd personal gällande administration och arbetsinsatser innan, under och efter ungdomarnas tid i feriejobb.

Sommarjobsatsningen

Regeringen satsade i vår ändringsbudgeten 180 miljoner kronor med syfte att under 2021 stärka kommunernas möjligheter att skapa sommarjobb.

Satsningen riktade sig till ungdomar som avslutat årskurs nio, ungdomar i gymnasieutbildning samt ungdomar som är föremål för insatser inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Regeringen prioriterade särskilt de ungdomar som lever i socioekonomiskt utsatta hushåll.

¹⁶ N=Antalet regioner som besvarat frågan

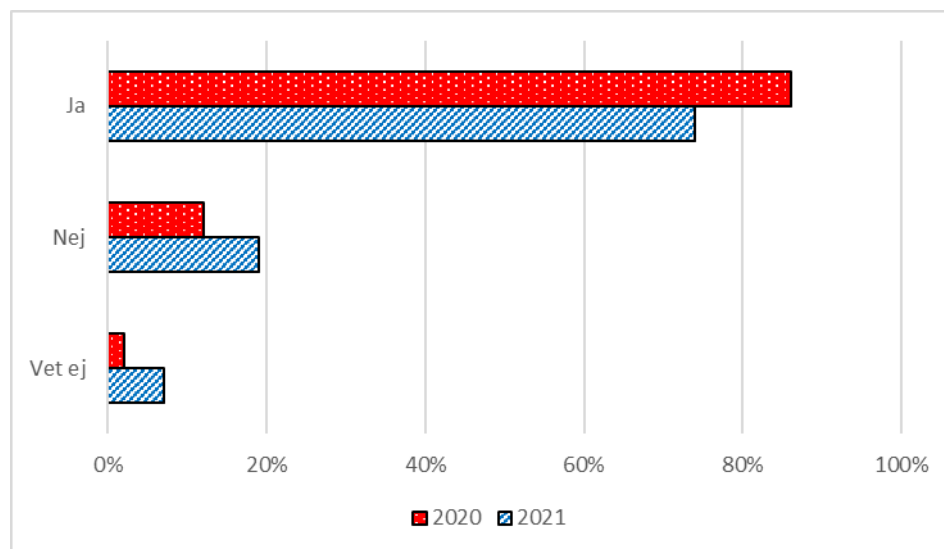
¹⁷ Beräknat på en arbetstid av sex timmar per dag under en tre-veckorsperiod. Snittlön inklusive PO: 8 tkr per ungdom och arbetad period. Antal ungdomar: 71 000.

Av de 275 kommuner som svarat på frågan om de tagit del av Sommarjobb-satsningen svarade cirka 73% ”Ja” på den frågan, vilket motsvarar 202 kommuner. 20 kommuner uppger att man inte vet om kommunen tagit del av satsningen.

Då det är frivilligt att svara på frågorna i enkäten så har en stor andel av kommunerna avstått att svara på frågan gällande ungdomar som erhållit sommarjobb genom regeringens satsning. 149 av 202 kommuner har angett en volym. Det är med denna bakgrund svårt att genom denna enkät uppskatta antalet skapade sommarjobb som tillkommit genom regeringens satsning.

Uppgift från Arbetsförmedlingen, vilka administrerar statsbidraget till kommunerna, ger att det skapats cirka 12 700 sommarjobb genom denna satsning. Arbetsförmedlingen uppger även att man administrerat statsbidrag till 224 kommuner, vilket skulle kunna motsvara de kommuner som i denna enkät svarat att man tagit del av sommarjobbsatsningen samt de som svarat att man inte vet om man tagit del av satsningen.

Diagram 14 Andel av svarande kommuner som tagit del av sommarjobbsatsning ¹⁸ N=275

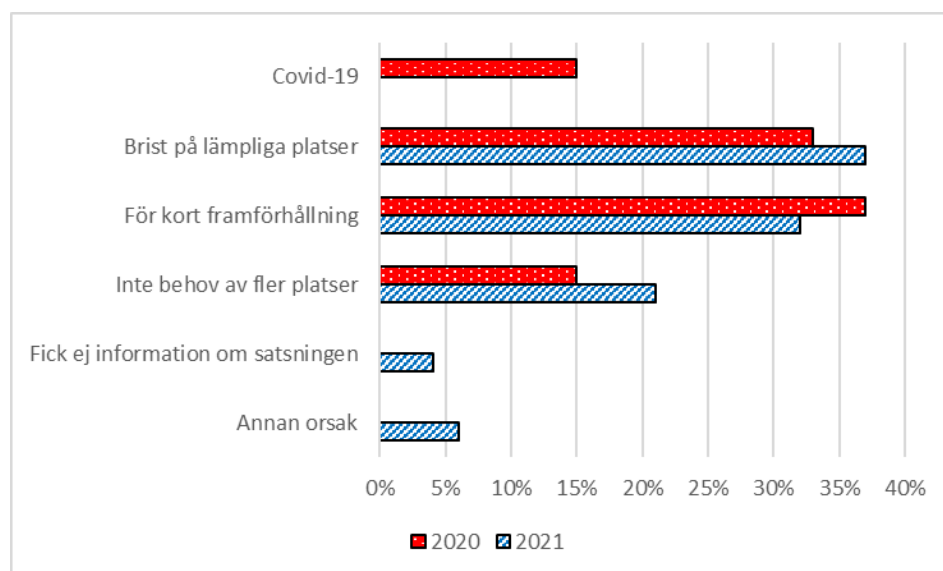

¹⁸ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Enkäten tog även upp frågan om orsaken att kommunen inte deltagit i Sommarjobsatsningen. 53 kommuner svarade på frågan.

Den orsak som hade störst andel svar var att kommunen hade brist på lämpliga platser. Flertalet kommuner hade även detta år stopp att placera i arbetsuppgifter inom vård och omsorg samt förskola. En stor andel angav att det även i år varit för kort framförhållning och att man behöver tidigare besked från regeringen om denna typ av satsning.

Diagram 15 Orsak att kommunen inte deltog i satsningen ¹⁹ N=53

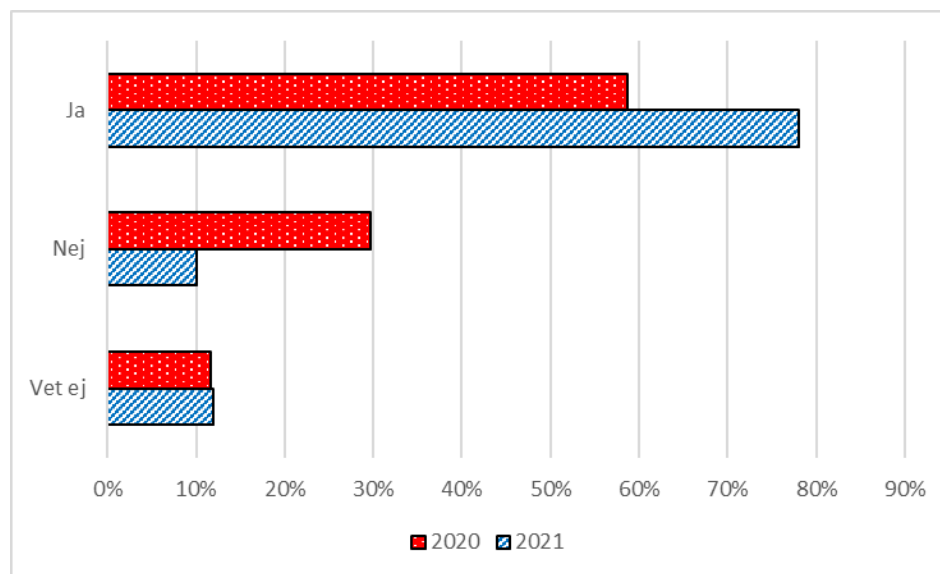
Jobb för unga

Mars 2021 gav regeringen Arbetsförmedlingen i uppdrag att fördela upp till 200 miljoner kronor till kommunerna för att stärka deras möjligheter att skapa jobb för ungdomar. Målgruppen för insatsen var ungdomar som under 2020 avslutat, eller under 2021 skulle avsluta sin gymnasieutbildning samt ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Arbetsförmedlingen skulle eftersträva att fördela hälften av pengarna med hänsyn till antalet ungdomar som lever i hushåll med socioekonomisk låg status. Bidraget till kommunerna gäller för jobb under 2021 och får som längst pågå under 4 månader.

¹⁹ N=Antal kommuner som besvarat frågan

Av de 274 kommuner som svarat på frågan om de tagit del av satsningen Jobb för unga svarar 78% ”Ja”, vilket motsvarar 213 kommuner. Jämfört med föregående år är det en ökning med 60 kommuner.

Diagram 16 Andel svarande kommuner som tagit del av Jobb för unga ²⁰ N=274

Kommunerna ska slutredovisa sina insatser gällande Jobb för unga till Arbetsförmedlingen senast 15 februari 2022. Först därefter kan en volym gällande hur många ungdomar som fått jobb genom satsningen fastställas.

Volymfrågan fanns med i enkäten som är underlag för denna rapport. 170 av 213 kommuner som anordnat Jobb för unga uppgav hur många ungdomar som hittills tagit del av satsningen.

Vi väljer att inte redovisa en totalsiffra, dels utifrån att satsningen pågår till och med årsskiftet 2021/2022, samt att antal kommuner som lämnat underlag för volymer inte utgör den verkliga siffran. Vi hänvisar till den redovisning av volymer som kommer att ske av Arbetsförmedlingen i mars 2022 gällande Jobb för unga.

²⁰ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Fria kommentarer

82 kommuner har lämnat kommentarer, främst rörande regeringens ungdomssatsningar. I de fria kommentarerna framgår att kommunerna ser mycket positivt på denna typ av satsningar, men att de måste beslutas tidigare på regeringsnivå. Kommunernas administration av feriejobb, rekvisering av platser med handledare och fackliga förhandlingar påbörjas i januari/februari och är oftast klart i mars/april. Sena beslut från regeringen medför stora svårigheter för kommunerna att åter starta om processen med anskaffning av platser.

Kommentarerna innehåller även kommunernas ställningstagande utifrån Covid-19, vilket även i år begränsat antalet platser.

Nedan följer ett urval av kommentarer från kommunerna:

- Beslutet om extra pengar från regeringen kommer väldigt sent. Svårt att få till platser på så kort varsel.
- Vi skulle önska ett tidigare besked kring statsbidragen för att underlätta planering/dimensionering av framtida satsningar.
- En fantastisk insats för ungdomar att tidigt komma ut på arbetsmarknaden, få erfarenhet, pröva på, utföra arbetsuppgifter man aldrig tänkt sig, bli sedd och bekräftad.
- Om man avser att göra satsningen jobb för unga/ungdomsjobb återkommande hade det varit önskvärt att se över rutiner för rapportering från kommun och utbetalning från AF, och om möjligt göra på samma sätt som andra anställningsstöd i ett digitalt system i stället för nuvarande Excelfiler.
- Det kan vara en utmaning att få fram platser inom verksamheterna som kan ta emot feriejobbare. Vi förbereder arbetet redan under senhöst/vinter och jobbar aktivt med det från januari. Därför kan det vara svårt att hinna med att få fram fler platser i april/maj/juni när utlysning av stadsbidrag kommer. Vi hade behövt information om dessa satsningar redan i januari. Det är fantastiskt att det tillsätts medel för att få unga i arbete, men vi hinner inte med att mobilisera.
- Feriepraktik är ett viktigt verktyg och insats som ger lärdomar om olika möjliga yrkesområde inom kommunal sektor. En lyckad feriepraktik skapar både motivation och framtidsvision. Att egen insats ersätts av inkomst är också en viktig signal.

- Mycket bra med statliga medel för att kunna utveckla feriejobb/feriepraktik till flera och nya platser.
- Att det är önskvärt att få använda oss av privata arbetsgivare i linje med de gymnasieutbildningar som ungdomarna går.
- Det var svårt att hitta ungdomar för ungdomsjobbssatsningen då först varken AF, IFO eller SYV hade tips att komma med. Att skriva annons att man söker ungdomar i socioekonomisk utsatthet är inte direkt ett alternativ. Nu har vi fått in några få ansökningar efter tips från AF i alla fall.
- Ett mycket viktigt instrument för att motivera, kompetensförsörja och skapa förutsättningar för egen försörjning i framtiden.
- Det hade förenklats med en i stället för två statliga satsningar för ungdoms- och sommarjobb för unga, samt om målgruppen varit densamma. Nu går mycket tid till administration för att hålla koll på att alla regelverk följs.
- Den statliga satsningen är bra för det ökar möjligheten att ge fler ungdomar ett jobb.

Feriejobb för ungdom – sommaren 2021

Sammanställning av enkätsvar från kommuner och regioner.

Sommaren 2021 erbjöd kommuner och regioner cirka 72 200 ungdomar en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Totalt fick cirka 71 000 ungdomar ett feriejobb i en kommun och cirka 1 200 ungdomar feriejobb i en region. Jämfört med 2020 har totala antalet feriejobb ökat med cirka 3 400 platser. Kommunerna har haft cirka 4 000 fler ungdomar anställda jämfört med föregående sommar. Regionerna uppvisar en sänkning av antalet ungdomar med cirka 600 platser.

Årets enkät som gått ut till samtliga kommuner och regioner visar sammanfattningsvis ett fortsatt engagemang i arbetet att ordna feriejobb för ungdomar.

Enkäten har besvarats av 97 procent av landets kommuner och 95 procent av landets regioner.

Upplysningar om innehållet
Per Överberg, per.overberg@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2021
ISBN/Beställningsnummer: 978-91-7585-986-6
Text: Per Överberg